

ANG

Bayan

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XL No. 11
Hunyo 7, 2009
www.philippinerevolution.net

Editorial

Sikwayon ang *con-ass*! Pukanon ang rehimeng US-Arroyo!

Ginalatag na sang mga gaway ni Gloria Arroyo sa Manubo nga Panalagan ang dalan para mapalawig ang pagginahum niya lampas sa 2010. Gamit ang wala hawid-hawid nga pagpwera sa oposisyon kag P20 milyon nga suhol sa porma sang dugang nga “pork barrel” para sa kada kongresista nga magaprubar sini, ratsada nga ginpatuman ang plano ni Arroyo.

Ginhingagaw antes magtungang gab-i sadtong Hunyo 2 ang pagpasa sang House Resolution 1109 (HR 1109) nga magatransporma sa Kongreso bilang *constituent assembly (con-ass)* para mabag-o sini ang konstitusyon sang gubyerno bisan wala ang Senado. Nauna na nga ginhatagan sang tig-P1 milyon ang mga gaway ni Arroyo sang magtingub ang mga nagahari nga partido Lakas kag Kampi kon sa diin direkta niya ginpamunuan ang pagpinal sa ginahikot nila nga iskema. Baliskad ini sa permi ginapagguwa sang Malacañang nga wala sang anuman nga kahimuan si Arroyo sa halambalanon sang *cha-cha* kag *con-ass*.

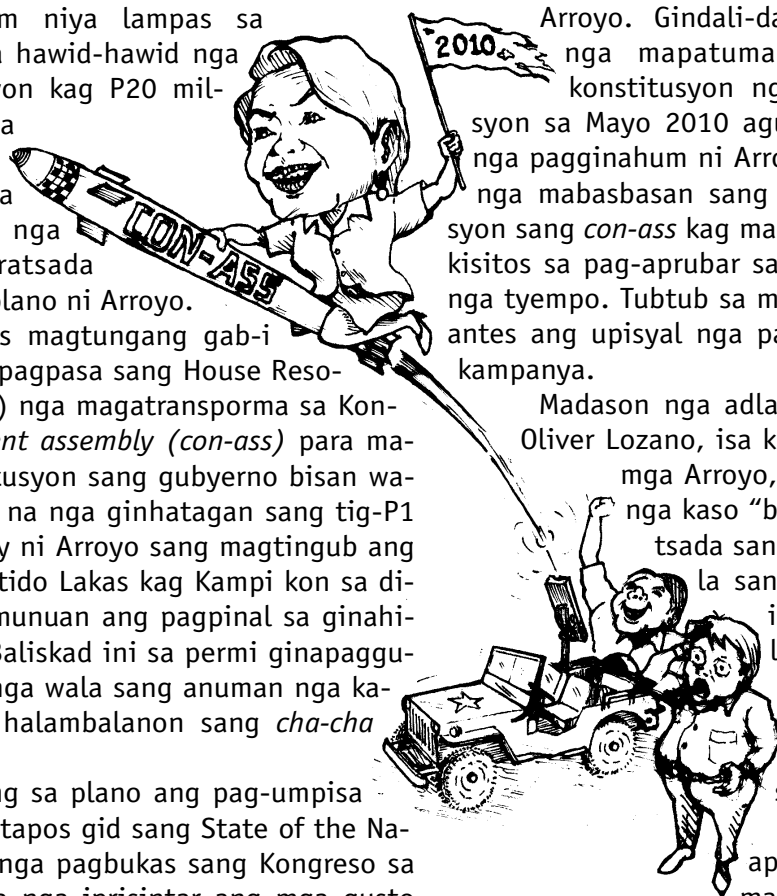
Kasunod nga tikang sa plano ang pag-umpisa na sang *con-ass* pagkatapos gid sang State of the Nation Address sa liwat nga pagbukas sang Kongreso sa Hulyo. Diri gilayon na nga iprisintar ang mga gusto nila nga pagbag-o sa konstitusyon, magsabat man ukon indi ang Senado sa ila imbitasyon.

Ara man sa plano ang pagprisintar sang ligalidad sang *con-ass* sa Korte Suprema, nga ginalauman man

nga magahatag sang basbas diri bangud daku nga mayorya na sang mga mahistrado sini ang ginnombrar ni Arroyo. Gindali-dali sang nagaharing hubon nga mapatuman ang mga pagbag-o sa konstitusyon nga indi maglampas sa eleksyon sa Mayo 2010 agud masiguro ang wala untat nga pagginahum ni Arroyo. Gani ginalagas man nila nga mabasbasan sang Korte Suprema ang ila bersyon sang *con-ass* kag mapatuman ang iban pa nga rekisitos sa pag-aprubar sang *cha-cha* sa labing madali nga tyempo. Tuhtub sa mahimo gusto nila ini matabo antes ang upisyal nga pagsugod sang panahon sang kampanya.

Madason nga adlaw gilayon nga nagpasaka si Oliver Lozano, isa ka bayaran nga abugado sang mga Arroyo, sang hungod nga ginpahina nga kaso “batuk” sa ginhimo nga pagratsada sang Manubo nga Panalagan. Wala sang duda nga padihot lamang ini sang mga amo niya sa Malacañang para gilayon man nga matalakay sang Korte Suprema ang halambalanon sang *con-ass* kag makadesisyon na ini pabor diri.

Ang ginalauman nga pagaprubar sang Korte Suprema magaserbi nga “ligal” nga basbas sa *con-ass* kag anuman nga igasulod sang mga gaway ni Arroyo nga mga pagbag-o sa konstitusyon. Pangunahon na diri ang pagkambyo sang sistema sang gubyerno halin presidensyal pakadto parlamentaryo

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

**Aktibistang Pilipino-
Amerikano, indukot**
PAHINA 4

**Kalamidad sa pagmina
sa ComVal**
PAHINA 6

**Ang pagkabangkarote
sg GM kag Chrysler**
PAHINA 11

kon sa diin mahimo nga liwat mangin pinuno nga papet sang estado si Arroyo bilang *prime minister*. Kon kinahanglanon atrasaron man ang natalana nga eleksyon sa Mayo 2010 kag palawigon na lamang ang termino ni Arroyo kag iban pa nga napilian nga upisyal. Kuno abi ginasaad pa sa HR 1109 nga indi palawigon ang termino sang nakapungko nga presidente kag iban pa nga napilian nga upisyal sang gubyrno. Pero gin-ako sang mga nagaduso sang resolusyon nga wala sang kutod ang mahimo nga iprisintar kag maaprubahan sa *con-ass*, pati ang pagpalawig sang termino sang mga subong nga nagagahum.

May pabatyag man sa HR 1109 nga hatagan-dalan ang isa pa nga hagna nga resolusyon (HR 737) nga una ginpasaka ni House Speaker Prospero Nograles. Ang hagna nga ini magatapos sa nabilin nga pormal nga probisyon sa subong nga konstitusyon nga nagaprotektar sa pungsodnon nga soberanya kag patrimonya kag nagadumili sa pagpanag-iya sang mga dumuluong sa mga kadutaan kag estratehiko nga industriya sa pungsod. Madugay na nga ginaduso sang imperya-

lismong US ang amo nga mga hagna. Bukas man ang dalan para madula ang mga nabilin nga probisyon nga nagadepensa sa mga kinamatarung sibil.

Ang tanan nga mahigko nga pagmaniobra nga ini sang hubon Arroyo ila ginahimo para mapadayon nila ang ila pagginahum, pagpangurakot, pagsunud-sunuran sa amo nila nga imperyalistang US kag pagpang-uli-pon kag pagpamigos sa pumulu-
luyo.

Halin sang gin-um-pisahan sang rehimeneng Arroyo ang pagmaniobra para sa *cha-cha* kag *con-ass* mabaskog na ini nga ginapamatu-
tukan sang ma-

damo nga sektor sang katilingban. Ginapasingki subong sang HR 1109 ang kaakig kag protesta sang pumulu-
luyo. Ang nagapadayon kag malaparan nga mga protesta pat-ud pa nga igabunga sang pagratsada sang *con-ass* nga pat-ud man mapintas nga tapnaon sang rehimen nga desperado nga magkapyot sa poder labi na nga nakulbaan gid ini nga atubangon ang hustisya sang banwa sa tion nga madula ini sa gahum.

Ginasuka na gid sang pumulu-
luyong Pilipino ang pagginahum ni Gloria Arroyo. Tuman na gid ang pag-antos sang pumulu-
luyo sa idalom sang halos isa ka dekada nga korapsyon, pag-

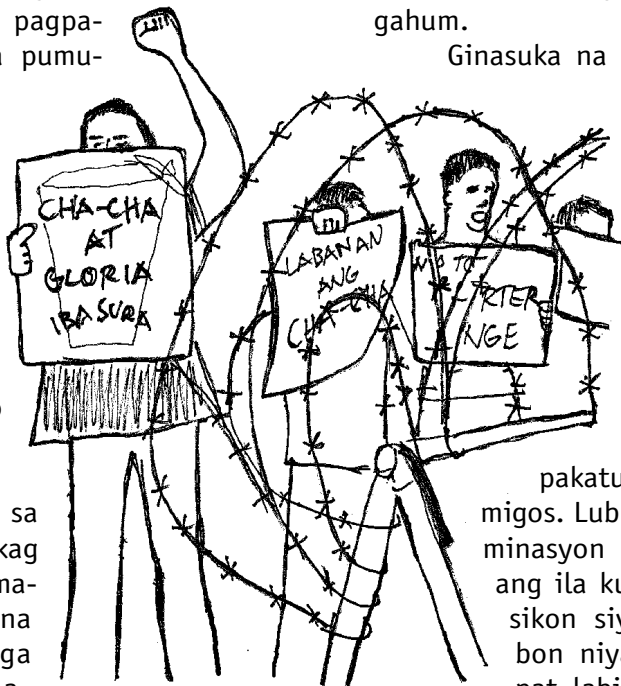
pakatuta kag pagpamigos. Lubos ang ila determinasyon nga hugpungon ang ila kusog para patalsikon siya kag ang hubon niya sa poder. Dapat labi pa nga pabas-

kugon ang paghiliusa sang

tanan nga pwersang anti-Arroyo para pasingkion ang kahublagang protesta paagi sa paglunsar sang malaparan nga mga paghulag sa kalye kag suportahan ang armado nga rebolusyonaryong paghimakas agud pukanon ang ginakangil-aran nga rehimen kag ang garuk nga sistema nga ginaalagaran sini.

Ang ginapasingki nga mga paghimakas sang pumulu-
luyo batuk sa rehimeneng US-Arroyo kag ang mga padihot sini nga magkapyot sa poder pagadunganan man sang mga taktikal nga opensiba sang Bag-ong Hangaway sang Banwa agud paluyahon ang rehimeneng Arroyo kag idiskaril ang mga pagmaniobra sini para makapabilin sa gahum.

AB

Tuig XL No. 11 Hunyo 7, 2009

Ang *Ang Bayan* ginabantala sa lengwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Waray kag Ingles.

Mahimo ini i-download halin sa *Philippine Revolution Web Central* nga makit-an sa:

www.philippinerevolution.org

Nagabaton ang *Ang Bayan* sang mga kontribusyon sa porma sang mga artikulo kag balita. Ginabuyok man ang mga bumalasa nga magpaabot sang mga saway kag rekomendasyon sa ikauswag sang aton pahayagan.

Malab-ot kami paagi sa e-mail sa: angbayan@yahoo.com

Kaundan

Editoryal

Sikwayon ang <i>con-ass</i> !	1
Pagpangtiko sg kamatuoran	3
Aktibistang Pilipino-Amerikano, gindukot	4
Mapintas nga dispersal sa Batasan	5
OB sa Mindanao, ginbulgar	6
Kalamidad sa pagmina sa ComVal	6
Sitwasyon sa ikaayong lawas	7

Mga aksyon militar sg BHB

Mga opensiba sg BHB	8
Mga opensiba sa Bikol	9
Pila leksyon sa ambus sa San Remigio	10

Pagkabangkarote sg GM kag Chrysler	11
------------------------------------	----

Balita	13
--------	----

Ang *Ang Bayan* ginabantala duha ka beses kada bulan sang Komite Sentral sang Partido Komunista sang Pilipinas

Pagpangtiko sa kamatuoran

Pilit nga nagabawi ang rehimeng Arroyo sa kahuy-anan sini matapos kastiguhon sang United Nations Committee on Torture ang report sini bahin sa pagsunod kuno sang nagaharing rehimen sa mga probisyon sang pangkalibutanon nga kasugtanan batuk sa tortyur.

Ginatiko subong ni Executive Secretary Eduardo Ermita ang kamatuoran sa pagsiling nga ang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) kuno ang responsable sa pagdamo sang mga paglapas sa tawhanong kinamatarung bangud sa ginadalahanini sini nga 63 kaso sang paglapas sa una nga lima ka bulan sang 2009. Kaladlawan ang akusasyon bangud ang nasambit nga mga kaso may kaangtanan sa mga aksyon sang BHB batuk sa mga lehitimo nga target militar.

Sa isa ka pahayag sining Hunyo 4, ginsiling ni Ka Fidel Agcaoili, tagapamaba sang *negotiating panel* sang National Democratic Front of the Philippines (NDFP), nga makahuluya ang rehimeng Arroyo sa binutig sini nga pagpamilit nga ginarespeto sini ang tawhanong kinamatarung kag wala ini sang kahilabtan sa mga ekstrahudisyal nga pagpamatay kag pagdukot sang mga sibilyan kag mga aktibista. Sining karon lang lumupok ang balita bahin sa pagdukot kag pagtortyur kay Melissa Roxas, isa ka Pilipino-Amerikano nga aktibista. (Lantawon ang kaangot nga artikulo.)

Antes ini, nagguwa sa isa ka pagtuon sang NDFP nga nalabawan na sang rehimeng Arroyo ang diktaduryang Marcos sa mga makasiligni nga pasistang gawi nga amo ang marka na sang brutal niya nga pagginahum.

Sandig sa kontra-rebolusyonaryong balayon sang National Internal Security Plan (NISP) sang rehimeng Arroyo kag sang Oplan Bantay Laya sang Armed Forces of the Philippines

(AFP), partikular nga ginatarget sang rehimeng Arroyo ang mga di armado nga lider kag aktibista sang mga progresibong organisasyon agud patyon, dukuton kag tortyuron. Sa idalom sang rehimeng Arroyo, nagalab-ot na sa 1,015 ang kabilugan nga numero sang mga biktima sang pagpamatay halin sadtong 2001. Dugang ini sa 202 gindukot, 1,016 gintortyur kag 223 bilangong pulitikal sa idalom sang subong nga rehimen.

Marka man sang mapintas nga pagginahum Arroyo ang paghingabot kag pagpatay sa mga kapamilya kag paryente sang mga rebolusyonaryo.

Para tabunan ang ila makasiligni nga mga krimen kag idingot ang hustisya sa mga biktima, ginabasol ang mga ini sa mga rebolusyonaryong pwersa. Sa sini indi masilutan ang mga matuod nga kriminal kag sa baylo ginadayaw, ginapasidungan kag ginahatagan sang mga padya. Ginaakusahan naman sang mga himu-himo nga krimen ang mga rebolusyonaryo kag mga progresibo kag ginasamaran ang ila limpyo nga ngalan bangud sa sari-sari nga mga akusasyon.

Ang sistematiko nga pagpasaka sang mga himu-himo nga kaso kag pagtabon sa kriminal nga responsibilidad sang mga ahente militar kag pulisya para sa mga kaso sang pagdukot, pagtortyur kag ekstrahudisyal nga pagpamatay amo ang hilikuton sang Inter-Agency Legal Action Group (IALAG) sang Malacañang. Hungod ini nga gintukod sang rehimeng Arroyo para maglunsar sang

“ligal nga opensiba” batuk sa mga ginaspetsahan nga myembro, simpatizador ukon tagasuporta sang rebolusyonaryo nga kahublagan kag sa tanan nga iban pa nga mabaskog nagakundenar sa rehimen. Ginapilit ang mga tagapangusisa kag mga huwes nga maghimbunanay sa pagpasaka sang mga himu-himo nga kaso batuk sa mismo nga mga biktima. Lapnagon man ang kriminalisasyon sang mga akto pangpulitika.

Sining karon lang ginhimo man nga gawi sang rehimeng Arroyo kag sang AFP ang pakyawan nga pagpasaka sang mga himu-himo nga kaso kriminal batuk sa tanan nga kilala nga lider kag aktibista sa isa ka rehiyon. Katuyuan sini nga pahap-on ang hayag nga demokratiko nga kahublagan sa bilog nga lugar.

Bisan sa pinakalala sang layi militar, wala ginhimo sang diktador nga si Marcos ang amo nga sistematiko kag malaparan nga “ligal” nga paghingabot kag pagpang-ipit.

Bisan ang mga testigo batuk sa mga pasista nga pwersa sang estado nga nagahimo sang mga paglapas sa tawhanong kinamatarung ginadukot, ginapatay ukon ginaipit. Indi man makalibre sa kabangis sang rehimeng Arroyo ang mga tawong simbahan, tagasakdag sang tawhanong kinamatarung, abugado kag mamahayag. Sa idalom lamang sang rehimeng Arroyo nagakatabo ang hayag kag lapnagon nga pagtarget sa mga personahe nga padayon nga wala nasilutan ang mga kriminal nga responsable sa ila pagkapatay.

Siling ni Agcaoili, dapat akuon na ni Ermita ang salabton sang rehimeng Arroyo sa mga krimen sa gera batuk sa mga sibilyan kag *hors de combat* sa idalom sang Oplan Bantay Laya. Kon ginaigo lang kuno sang kilat ang mga nagabinutig, dapat madugay na nga nangin abo sanday Ermita kag mga kapareho niya. **AB**

Aktibista nga Pilipino-Amerikano, gindukot kag gintortyur sang militar

Ginbutabutahan, ginposasan, gintakluban sang *plastic bag*, ginsumbag sa bagiing kag kalawasan sa sulod sang anum ka adlaw sang mga ta-wo nga nagpakilala nga mga elemento sang Special Operations Group (SOG). Ini ang nakasaad sa sinumpaang panaysayon ni Melissa Roxas, 31, isa ka aktibista nga Pilipino-Amerikano, kaangot sang petisyon para sa *writ of amparo* nga ginpasaka niya sa Korte Suprema sadtong Hunyo 2.

Si Roxas katapu sang grupo pangkultura nga Habi Arts nga nakabase sa Los Angeles, California, kag sang Bagong Alyansang Makabayan (BAYAN)-USA Chapter. Mga duha ka tuig na siya diri sa Pilipinas kag nagabulig sa organisasyon nga nagasakdag sang tawhanong kinamatarung bilang isa ka *volunteer health worker*.

Sadtong Mayo 19, bandang ala-1:30 sang hapon, nakatapos lamang sanday Roxas kag duha niya ka upod nga *health workers* man nga sanday Juanito Carabeo kag John Edward Jandoc nga magsarbey para sa isa ka *medical mission* sa La Paz, Tarlac sang sudlon ang balay nga ginapahuwayan nila sa Sityo Kapanikian, Bagong Sikat. Gintayaan sila sang pusil sang indi magnubo sa walo katawo nga nakasuksok sang *bonnet*. Nagbato si Roxas sang butangan sang *tape* ang iya bibig pero siya ginsumbag sa iya kilid. Pwersahan nga ginsakay sila nga tatlo sa isa ka nagahulat nga kolor asul nga *van*.

Makaligad ang halos isa ka oras, nagpundo sila kag ginsulod si Roxas sa isa ka kwarto nga may rehas. Sa panahon nga nakahunong siya iya nabatian nga may nagawelding kag iban pa nga hilikuton konstruksyon. May nagapalupok sa isa ka *firing range* kag mga nagalupad kag nagahugpa nga mga erop-

lano. Bangud diri posible nga sa Fort Magsaysay, Laur, Nueva Ecija ang gindalhan sa ila, kon sa diin nakabase ang 7th ID-PA, suno sa abugado ni Roxas.

Halos wala makatulog si Roxas sa una nga gab-i sang pagkadukot. Masunod nga adlaw wala siya gintutatan sang interogasyon kag bilog nga adlaw nga wala ginpakaon. Wala man siya gintugutan nga mabisi-ta sang abugado. Maluwas sa mga sampal kag sumbag, ginsul-uban siya sang isa ka *plastic bag* para mabudlayan siya magginhawa. Pilit siya nga ginapaako nga katapu siya sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB). Ginpanginwala niya ini. Nagbalibad man siya nga magpirma sa isa ka dokumento nga pilit nga ginapapirmahan sa iya. Sa pila ka okasyon ginpamangkot siya sang mga militar kon handa na bala siya nga mapatay. Ginsiling pa nila nga mga instrumento kuno sila sang Diyos para kumbinsihon ang mga pareho ni Roxas nga "manumbalik." Sa bilog nga panahon sang iya detensyon wala siya ginkuhaan sang tabon sa mata kag posas, maluwas lang kon magpaligo siya.

Makaligad ang anum ka adlaw, ginhilway si Roxas sang mga elemento sang militar matapos niya hambalon ang gusto nila mabatian nga kahandaan kuno niya nga "magbalik sa sabak sang layi." Pero wala na ginba-

lik sa iya ang iya kamera nga may *memory card*, isa ka kompyuter *laptop*, isa ka iPod, isa ka *stethoscope*, *sphygmomanometer*, mga bulong kag kwarta nga P15,000.

Matapos ang isa ka adlaw ginhilway man si Carabeo. Nadula pa giha-pon si Jandoc.

Sang hilwayon si Roxas ginhatagan siya sang militar sang isa ka *cellphone SIM card* para kuno mamonitor siya. Ginhatag man siya sang *e-mail address* kag *password* nga mahimo gamiton para magkontak sa militar, kag ang ginbilin sa iya ang posas nga gingamit sa iya. Ginhaboy nila sang paryente niya nga nagsalo sa iya ang *SIM card* pero gintago nila ang mga posas kag papel nga ginlistahan sang mga *e-mail address* kag *password* nga ginhatag sang militar para magamit nga ebidensya batuk sa mga nagdukot kag nangtortyur sa iya.

Sadtong wala pa gintuhaw si Roxas gintabunan sang Malacañang ang pagdukot. Siling sini, malisyoso nga intriga lamang ini sang mga militante bangud wala kuno bisan isa ka report nga may amo nga hitabo. Pero nareport sa pulisya sang La Paz ang pagkadukot kanday Roxas. Subong nga indi mabalibaran sang gubyerno kag militar ang natabo, ginaakusahan naman sang AFP nga ang BHB ang mga kahimunan sa pagdukot kag pagtortyur kanday Roxas.

AB

Mapintas nga dispersal sa Batasan

Brutal nga ginbungkag sadtong Mayo 22 ang kubay sang mga militante nga mangunguma nga nagalunsar sang *camp-out* sa atubang sang Batasan Pambansa. Ang mapintas nga dispersal ginmandu ni House Speaker Prospero Nograles. Ini bisan ginsunod sang mga nagaprotesta ang hingyo sang mga awtoridad sa Batasan nga okupahan ang isa sa baylo nga magtimbang nga bahin sang pwertahan sang Batasan.

Ginpangguba sang mga pulis kag gwardya sang Batasan ang mga tol-da sang mga mangunguma kag ginbombahan sang tubig ang mga nagaprotesta sa pihak sang personal nga pakignegosasyon kay Nograles nanday Rep. Satur Ocampo sang Bayan Muna, Rep. Rafael "Ka Paeng" Mariano sang Anakpawis kag Danilo "Ka Daning" Ramos, pangkabilugan nga sekretaryo sang KMP.

Bunga sini nagpasaka sang reklamo sadtong Mayo 28 sa Office of the Ombudsman ang Kilusang Magbubukid ng Pilipinas (KMP) batuk kanday Nograles kag iban pa nga mga upisyal sang Batasan Pambansa. Tatlo ka adlaw antes sini, una sila nga nagreklamo sa Commission on Human Rights (CHR).

Ginkundenar sang CHR ang mapintas nga dispersal. Siling sini, wala sang balatyagon ang mga lider sang Manubo nga Panalgan

sa makaluluoy nga kahimtangan sang mga mangunguma nga sila nga nagatrabaho para makakaon ang mga kongresman kag iban pa nga pumuluyong Pilipino.

Upod sang KMP sa pagpasaka sang mga reklamo ang Kalipunan ng mga Samahang Magbubukid sa Timog Katagalugan (KASAMA-TK) kag ang organisasyon sang mga mangingisda nga Pambansang Lakas ng Mamalakaya ng Pilipinas (PAMALAKAYA).

Maluwas kay Nograles, ang iban pa nga ginkasuhan amo sanday House secretary-general Marilyn Yap, House sergeant-at-arms Brig. Gen. Hortacio Lactao, Legislative Security Bureau executive director Col. Isabelito Flores, mga pribado nga gwardya, mga katapu sang Special Action Force kag mga elemento sang PNP Station 6 sa Quezon City.

Lakip sa mga reklamo kanday Nograles ang pagdumili kag pagbungkag sa matawhay nga pagtilipon sang mga mangunguma; pagkapilas

sang napulo nga mangunguma lakip ang isa ka tigulang nga babaye kag duha ka menor-de-edad; kag mali-syoso nga pagsamad sa mga personal nga gamit sang mga mangunguma.

Kwarenta ka adlaw na nagalunsar sang *camp-out* ang mga mangunguma para pamatukan ang pagpasar sang Kongreso sa HB No. 4077 ukon Comprehensive Agrarian Reform Program with Extension and Reform Law (CARPER). Tuyo sang hagna nga ini nga palawigon pa sang lima ka tuig ang bogus nga programa. Mabaskog ini nga ginapamatukan sang mga militante bangud nakatungtong pa gihapon ini sa mga pamaagi nga ginatalana sang paltik nga Comprehensive Agrarian Reform Program (CARP) nga napamatud-an nga inutil nga hatagan sang duta ang mga mangunguma nga kulang ukon wala sang duta. Siling nila, magahatag lamang ini sang sayup nga paglaum sa mga mangunguma nga maangkon nila ang duta.

Kabaylo sang CARPER ginainsister sang mga militante ang Genuine Agrarian Reform Bill (GARF) nga nagapanawagan sang libre nga pagpanagtag sang duta sa mga mangunguma nga wala ukon kulang ang duta.

Sadtong gab-i sang Hunyo 3 ginpasar sang Manubo nga Panalgan nga dominado sang mga agalon nga mayduta ang CARPER bangud nahibal-an nila nga indi mangin pamahog ang inutil nga layi sa ila makasahing interes. Sa baylo nanging instrumento lamang ini para malikawan sang mga agalon nga mayduta ang pagpanagtag sang ila kadutaan sa mga mangunguma.

Nakatalana nga talakayon sa pagbukas liwat sang Kongreso sa Hulyo ang konsolidadong bersyon sang CARPER sa Manubo nga Panalgan antes mangin lubos nga layi. **AB**

"Order of battle" sang militar sa Southern Mindanao, nabulgar

Nagaabot sa 110 personahe sa Southern Mindanao Region (SMR) ang nakalista sa "order of battle" (OB) sang militar, suno kay Rep. Satur Ocampo sang Bayan Muna sadtong Mayo 18. Ginbuyag-yag niya ini kadungan sang pagpresentar sa report sang lima ka adlaw nga pagpangusisa nga gintigayon sang International Solidarity Mission (ISM) sadtong ulihi nga simana sang Mayo bahin sa mga paglapas sa tawhanong kinamatarung sa Southern Mindanao.

Suno kay Ocampo, ang ila kopya sang "Order of Battle Validation Report for the 3rd Quarter of 2007" sang 10th ID sang Philippine Army naghalin sa isa ka tampad nga suldado. May kapareho man nga mga OB ang iban nga dibisyon sang militar, siling niya.

Lakip sa mga nakalista sa OB nga ginabilang sang militar nga "mga kaaway sang estado" ang mga tawo sang simbahan, aktibista, mamalidha, abugado, mamahayag kag mga lokal nga pulitiko. Pila diri sanday Joel Maglungsod sang KMU-BAYAN kag subong representante sang partido Anakpawis sa Kongreso; Felix Irag kag Omar Bantayan sang KMU; Romualdo Basilio kag Antonio Flores sang KMP; Tranquillano Gocong sang Farmers Association of Davao City; Edilberto Gonzaga sang Transmission-PISTON; Corazon Espinosa sang Samakana; Kelly Delgado sang Karapatan; Jeppie Ramada kag Joel Virador sang BAYAN; kag Luzviminda Ilagan sang GABRIELA. Malisyoso nga gintumod sa report sang militar ang ila mga organisasyon. Nakalista man sa OB ang 16 nga *non-governmental organizations*, mga unyon kag pederasyon sang mga mamumugon.

Suno kay Ocampo, ginapakita lamang sini nga para sa Oplan Bantay Laya sang AFP, wala sang kinatuhay ang ligal kag hayag nga kahublagan kag ang tago kag armadong kahublagan. Bangud sini, nagadamo ang mga ekstrahudisyal nga pagpamatay sa rehiyon sang Southern Mindanao. **AB**

Sunud-sunod nga kalamidad sa mga minahan sa Compostela Valley

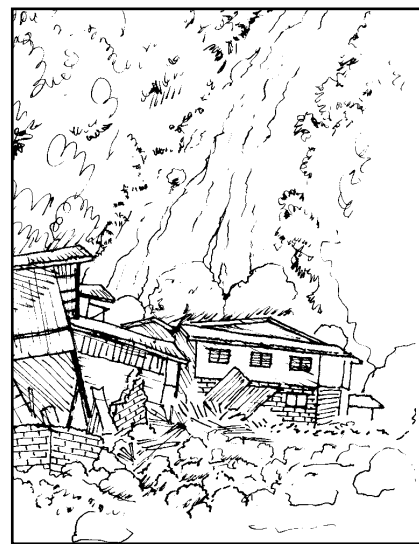
Sunud-sunod nga kalamidad ang ginaantos sang pumuluyo sa mga minahan sa Compostela Valley sining nagligad nga mga bulan. Pila ka pulo katawo na ang nagkalamatay kag ginatos na ang nagakapilasan sa pagtiphag sang duta. Linibo na nga residente ang napwersa nga magbakwit. Agud tabunan ang salabton nila diri, ginapagguwa sang mga kumpanya sang mina kag sang reaksyunaryo nga gubyrno nga ang mga pagtiphag sang duta resulta lamang sang padayon nga pag-ulan kag sang kalbo kag buhaghag nga kinaiya sang duta. Masami, ang mga biktima pa ang ginabasol nila.

Sadtong Mayo 18, narusdak ang duta sa duha ka lugar sang pagmina sa Sityo Mangapispis, Barangay Napnapan, Pantukan. Baynte'y dos ang napatay, 23 ang napilasan kag lima ka residente ang nagkaladula. Ini na ang pinakadaku nga kalamidad sa kasaysayan sang Mindanao.

Apat ka bulan bag-o ini, narusdak man ang duta sa Sityo Diat Uno sa pareho nga barangay. Isa ka mag-amay ang napatay. Ang Pantukan nabagatnan nga banwa sa prubinsya sang Compostela Valley.

Sadtong Septyembre 6 kag 7, 2008 naman, natabo ang duha ka magkasunod nga pagtiphag sang duta sa sentro sang Barangay Masara, sa banwa sang Maco. Masobra 5,000 pumuluyo ang nagbakwit kag 30 ang napatay. Nasamad ang 83 balay, duha ka *bunkhouse* sang minahan kag ang *barangay hall*. Isa ka tuig antes sini, natiphag man diri ang duta nga ginkamatay sang 10 residente.

Tatlo ka pagtiphag sang duta ang sunud-sunod nga natabo sa mga minahan sang Monkayo sadtong nagligad nga tuig. Sadtong Nobyembre 2008, tatlo ka minero ang napatay sa Sityo

Bango, Barangay Ngan, Compostela Valley. Masunod nga adlaw, duha pa nga pagtiphag sang duta ang natabo sa Purok 17 kag Sityo Dipo, Upper Ulip sa banwa sang Monkayo. Lima ang napatay kag duha ka residente ang wala na makit-an. Sadtong Disyembre naman, may pagtiphag sang duta sa Mt. Diwata kon sa diin 202 pamilya ukon 960 katawo ang nagbakwit kag 12 bilding sang eskwelahan ang nasamad.

Pagbato sang pumuluyo

Matapos ang sunud-sunod nga pagtiphag sang duta sa Pantukan, gin-insister sang mga residente, mga tagasakdag

sang kapalibutan kag mga tawong simbahan nga imbestigahan sang Kongreso ang mga operasyon sang Crew Minerals Inc. (CMI), isa ka dumuluong nga kumpanya sa pagmina. Ginainsister nga dumilian na ang dalagku nga komersyal nga pagmina sa lugar kag ibasura na ang Mining Act of 1995, ang layi nga nagapahanugot sini.

Sadtong Oktubre 2008, ginpasaka sang mga tiglawas sang Bayan Muna sa Kongreso ang House Resolution 797 para imbestigahan ang kapaslawan sang gubyerno nga ipatuman ang mga layi kag ipanawagan ang pagpauntat sa "iresponsible nga pagmina."

Ginbalibaran sang CMI nga ang mga operasyon sini ang ginatunaan sang mga pagtiphag sang duta sa lugar kag ginaron sini nga indi na sakup sang mga operasyon sang minahan ang gintabuan sang mga aksidente. Ginsuportahan sang DENR kag sang Mines and Geosciences Bureau ang pahayag sang CMI.

Imbestigasyon sang BHB

Isa ka tim sang BHB ang nagti-gayon sang imbestigasyon sa Masara agud hibalo ang matuod nga ra-

son sang pagtiphag sang duta didto.

Ang Masara kag iban pa nga barangay ara sa sulod sang masobra 2,000 ektaryas nga konsesyon sa pagmina sang CMI. Suno sa pagpangusisa, ginkalbo na sang CMI ang daan nga madamol nga kagulangan sa barangay. Nagkutkot ini sang madalom nga bubon malapit sa barangay kag ginahimo ang pagmina malapit lamang diri.

Pila ka beses na nga ginpahalin sang CMI ang mga residente sang Barangay Masara kag iban pa nga baryo nga direkta ginaigo sang ila mga operasyon. Pero nagatiphag gihapon ang duta sa mga lugar nga ginsayluhan sa ila bangud nalabot gihapon ang mga ini sang pagtagog sang duta resulta sang paggamit sang CMI sang dinamita sa paghimo sang mga *underground tunnel*. Bangud delikado ang ginsayluhan sang mga residente sang Masara kinahanglan naman nila nga halinan ang lugar.

Madugay na nga wala untat nga nagakutkot ang mga dumuluong nga kumpanya sang pagmina sa Masara. Bangud guba na ang mga bukid sa lugar, patay na ang mada-

mo nga sapa kag suba kag kalbo na ang kagulangan. Halin dekada 1970 nagamina na diri ang Apex Mining Inc. Ginbakal sang Crew Minerals Inc. ang kinamatarung sang Apex nga magmina sa lugar sadtong 2005.

Halin nga nagsulod ang CMI ag-resibo na ini nga magpalapad sang mga operasyon sa pagmina sa kaidaldaman sang duta. Nagadayon ang mga *drilling operation* kag sa subong nagalabot na sa 32 kilometros ang kabugusan nga kalabaon sang tanan nga mga *tunnel* sini.

Wala sang untat ang padayon nga pagkutkot sang mga *tunnel*. Target sang CMI nga malabot ang produksyon nga 85,000-180,000 onsa nga bulawan kag 500,000 onsa sang pilak subong nga 2009. Ginpauswag sini ang daan nga *processing plant* sang Apex halin sa kapasidad nga 500 metriko tonelada pakadto sa 2,400 metriko tonelada *ore* kada adlaw. Tinguhaon sang CMI nga lab-uton ang target sini, sa pihak sang mga kahalitan nga ginatuga sang mga operasyon sini sa pumuluyo kag sa kapalibutan. AB

Makaluluoy nga sitwasyon sa ikaayong lawas:

Ginapalala sang pribatisasyon kag pagpabaya

Lima sa kada napulo nga Pilipino ang nagakapatay nga wala nakaangkon sang atensyon medikal. Baynte'y uno porsyento sang mga nagakapatay bangud sang pulmonya, paglutot kag tuberkulosis, mga sakit nga madali malikawan kag bulgon. Sa kada 25,000 pasyente, may ara lamang isa ka doktor. Tuman kalayo ini sa pangkalibutanon nga talaksan nga isa ka doktor sa kada 600 pasyente.

Ang makaluluoy nga kahimtanang na ini labi pa nga ginpalala sang mga polisiya sang reaksyunaryong gubyerno. Indi lang ginapabayaan sang magkasunod nga rehimen ang salabton sini sa sektor,

ginapagamay ang sweldo sang mga propesyunal sa ikaayong lawas nga nagaobra sa mga pangpubliko nga

institusyon kag ginaengganyo ang pag-eksport sang mga Pilipino nga doktor kag nars. Aktibo pa sini nga ginaguba ang nabilin nga mga institusyon nga nagahatag sang libre nga serbisyo sa pumuluyo. Pangunahon sa mga polisiya nga ini ang pribatisasyon sang mga pangpubliko nga ospital sa porma sang mga pagtingub kag korporatisasyon.

Isa ka dekada na nga ginapaturan ang ginatawag nga Health Sec-

tor Reform Agenda (HSRA) nga sa baylo nga magpasanyog sa sektor sa ikaayong lawas labi pa nga nagpalig-on sa pribatisasyon kag komersyalisasyon sang mga serbisyo sa ikaayong lawas.

Bunga sini madamo sang mga pangpubliko nga ospital ang napilitan nga buy-an ang mga programa nga nagahatag sang libre nga serbisyo sa imol ukon dunganan ini sang mga pribado kag komersyal nga bahin para lang makakita.

Sadtong 2005 ginlunsar ang "FOURmula ONE for Health" nga nagbuhin sa pondo para sa mga pangpubliko nga ospital. Bangud sini ginpasakan ang sukot sa mga pasyente. Labi nga nangin balaklunon ang serbisyo sa ikaayong lawas.

Kadungan sini, ginlunsar man sang rehimeng Arroyo ang "turismo nga medikal." Sa programa nga ini, ginaganyat sang gubyerno ang mga dumuluong sa pagtanyag sa ila sang serbisyo medikal. Para maengganyo, ginahatagan sang prayoridad sang mga doktor ang ila kaayuhan, labi na sa mga ospital nga may mataas nga espesyalisasyon.

Para mas matalunsay, ginatinguhaan subong sang rehimeng Arroyo nga isahon ang lima ka ospital sa idalum sang Philippine Center for Specialized Health Care (PCSHC).

Sandig sa plano sang PCSHC, pagatingbon ang National Kidney and Transplant Institute, Philippine Heart Center, Lung Center of the Philippines, Philippine Children's Medical Center at East Avenue Medical Center. Ini para kuno mangin mas epektibo ang serbisyo kag mas madasig ang koordinasyon. Ang matuod amo nga ginagamit lamang ini nga rason sang rehimen para pagamayon ang numero sang mga ginaempleyo nga mamumugon medikal kag sa sini panubun ang kinahanglanon nga pundo sang nasambit nga ospital.

Sangpudyot na lang ang badyet nga ginatalana sang reaksyunaryong gubyerno sa ikaayong lawas. Halin P314 kada tawo sadtong 1990, nangin P144 na lang ang gintalana sang gubyerno kada tawo sadtong 2008. Halin 2.9% sa pungsudnon nga badyet sadtong 1997, nangin 1.5% lamang ang gintalana sang rehimeng Arroyo para sa sektor sadtong 2006.

Kabaliskaran sini ang gintalana sang reaksyunaryong gubyerno sa pagbayad-utang kag iban pa nga indi produktibo nga galastuhon. Halin 1986-2007, mas daku sang 13 beses ang ginhinguyang sa pagbayad sa interes sang utang kag tatlo ka beses sa depensa sangsa sa gintalana sa ikaayong lawas sang pumuluyo.

AB

Mga opensiba sang BHB

Siyam ka nagkalain-lain nga kalibre nga armas ang nakumpiska, 14 ang napatay kag tatlo ang napilasan sa mga tropa sang kaaway sa mga taktikal nga opensiba sining nagligad nga duha ka simana nga ginlunsar sang mga Pulang hangaway sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Davao, Compostela Valley kag Negros.

Hunyo 1. Isa ka suldado ang napatay kag napilasan naman ang isa pa sang ambuson sila sang BHB sa Sityo Habana, Barangay Catigan, Toril, Davao City. Natabo ang ambus mga ala-1:30 sang kaagahon samtang nagapatrol-ya ang mga elemento sang Task Force Davao kaangut sang ginapatuman nila nga Barangay Defense System.

Mayo 31. Isa ka operatiba sang 10th Military Intelligence Battalion sang 10th ID ng Philippine Army-Eastern Mindanao Command ang napatay sang BHB sa Crossing Sasa Wharf, Davao City. Isa ka kalibre .45 nga pistola ang nakumpiska sang mga Pulang hangaway.

Mayo 29. Apat ka M16 kag isa ka M14 ang nakumpiska sang isa ka platun sang 3rd Pulang Bagani Company sang BHB sang salakayon sini ang isa ka iskwad sang 1102nd Provincial Mobile Group sang PNP (PMG-PNP) nga nagaserbi nga pwersa pangseguridad sang Apex Mining Corporation sa Barangay Masara, Maco, Compostela Valley. Wala na nakabato ang mga pulis. Ang minahan, nga ginapanag-iyahan sang Crew Minerals Corp. ginsilutan bangud sa nagapadayon nga pagguba sini sa kapalibutan. Ang 1102nd PMG-PNP kabahin man sang Investment Defense Force (IDF), ang armado nga grupo nga gintukod sang rehimeng Arroyo para protektahan ang interes sang dalagku nga minahan kag agribisnes kag lapakan ang kinamatarung sang mga imol nga mangunguma kag Lumad sa ila pangabuhian kag duta sang ila katigulangan.

Mayo 26. Pito ka pasistang tropa ang napatay sang ambuson sila sang mga Pulang hangaway sang Rhyme Petalcorin Command sang Guerilla Front 27 sa Bara-

ngay Mainit, Nabunturan, Compostella Valley. Nagapatrolya sa erya ang mga tropa sang 1102nd PMG kag Special Action Group sang PNP kag pila ka elemento sang Citizens' Armed Forces Geographical Unit sang ambuson sila sang BHB. Masunod nga adlaw, para makabawi sa ila kapaslawan naghulog sang mga bomba sa natabuan nga lugar ang mga eroplano kag helikopter sang 1001st Brigade sang 10th ID.

Mayo 23. Tatlo ka suldado sang 11th IB sang 303rd Brigade ang napatay sang lambatan sila sang isa ka iskward sang mga Pulang hangaway sa idalom sang Leonardo Panaligan Command (LPC-BHB) sa Sityo Busay, Barangay Hilaitan, Guihulngan, Negros Oriental. Naagaw sa ila ang tatlo ka pistola.

Ang gin-ambus nga mga suldado kabahin sang isa ka platon sang Reengineered Special Operations Team (RSOT) nga nakadestino sa Barangay Trinidad, Guihulngan. Responsable ang yunit nga ini sa

madamo nga pasistang krimen, lakip ang pagpatay sa mga sibilyan sa Barangay Panubigan, Canlaon City; iligal nga pag-aresto sa isa ka lokal nga lider mangunguma sa Barangay Quintin Remo, Moises Padilla kag lima ka imol nga mangunguma halin sa Asaran, Buenavista, Himamaylan; pagpamahog kag pagdetenir sa mga myembro sang isa ka *fact-finding mission* sa Barangay Buenavista, Himamaylan; pagpamahog sa masa, pagsamad sa ila mga pananom kag pagpatay sa ila mga sagod nga hayop; pagpilit sa masa nga mag-entra sa Barangay Defense System; kag pagpasa-ka sang himu-himo nga mga kaso batuk sa mga inosente nga pumuluho, pagpamahog kag pagpangharas sa ila bangud sa pagpamilit nila sang ila kinamatarung nga magtipon kag magpahayag. Nagaserbi man nga pribado nga hangaway ni Rep. Josie Limkaichong ang 11th IB.

Samtang, sa Compostela Valley,

duha ka elemento sang CAFGU ang napatay sang BHB sa isa ka inaway sa Barangay Awao, Monkayo.

Mayo 22. Mga alas-10:30 sang aga sang ambuson sang mga Pulang hangaway ang mga tropa sang 25th IB sa Barangay Baylo, Monkayo, Davao. Malubha nga napilasan sa liog ang kumander sang batalyon nga si Lt. Col. Roberto Angcan. Kadungan sang inaway nga ini, ginharas sang mga Pulang hangaway ang detatsment sang 72nd IB sa Barangay Rizal sang nasambit man nga banwa.

Mayo 24. Napatay si S/Sgt. Rolan Maglangit pagkatapos ini nga maglagayo halin sa pagkabihag sang BHB. Si Maglangit gindakop sadtong Mayo 22 sa isa ka tsek-poynt sa Barangay Pasian, Monkayo, Davao. Isa siya ka operatiba nga paniktik sang masupog nga kriminal nga 36th IB nga nakabase sa Agusan del Sur. Nagaatubang siya sa mga kaso sang paglapas sa tawhanong-kinamatarung. **AB**

BHB sa Bicol, nagaani sang kadalag-an sa pulitika kag militar

Nagaani sang mga kadalag-an sa pulitika kag militar ang mga ginlunsar nga taktikal nga opensiba sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Bicol sining ulihi nga duha ka simana sang Mayo. Suno kay Ka Greg Bañares, tagapamaba sang NDF-Bicol, labi nga ginakalipay sang pumuluho ang mabaskog nga bunal nga ini batuk sa mapintas nga pasista nga tinawo sang rehimeng US-Arroyo.

Sa Camarines Sur, nakalunsar ang Eduardo Olbara Command sang BHB sang walo ka daku kag gamay nga taktikal nga opensiba halin Mayo 19 tubtob 26. Ginsalakay sang mga Pulang hangaway ang detatsment sang 22nd IB kag CAFGU sa Barangay Lubigan Junior, banwa sang Sipocot. Nakakumpis-

ka ang BHB sang lima ka karbin, apat ka garand, isa ka M14 kag duha ka pistola kalibre .45, isa ka gamit para sa Global Positioning System (GPS), mga uniporme kag mga bala. Nag-agum ang AFP sang madamo nga kaswalti. Wala

sang napatay sa bahin sang BHB sa pihak sang tatlo ka dependensibo nga aksyon nga natabo sa banwa sang Libmanan pagkatapos ang madinalag-on nga reydsadtong Mayo 19.

Sadtong aga sang Mayo 21, gin-ambus sang isa ka platon sang BHB sa idalum sang Jose Rapsing Command ang nagresponde sa napulo ka tropa sang Philippine National Police (PNP) sa Barangay Real, banwa sang Monreal sa isla sang Ticao, Masbate. Isa ka pulis ang napatay kag napilasan ang tatlo pa ka iban. Nakakumpiska

ang BHB sang pila ka magasin kag mga bala sang M16 kag M14.

Sa Masbate gihapon, sadtong adlaw man nga ina napatay ang tatlo ka elemento sang 507th Provincial Mobile Group (PMG) sang PNP sang tuyuon nila nga salakayon ang isa ka platoon sang BHB sa Barangay Putting Bato, Esperanza. Natabo ang inaway antes magsirom. Apang maayo nga nakadepensa ang mga Pulang hangaway kag naagaw nila ang inisyatiba sa inaway. Tuga sini, nag-agum sang madamo nga kaswalti ang kaaway.

Sa Sorsogon, ginkumpiska sang BHB sa idalom sang Celso Minguez Command ang isa ka pistola nga 9 mm halin sa abuso nga inhinyero nga si Edgar Curativo (2nd District sang Department of Public Works and Highways) sa Barangay Bagacay, Gubat sadtong Mayo 24. Ang pagdis-arma nga ini tuga sang mga reklamo sang mga residente sa lugar kag mga empleyado nga nahadlok sa pirme nga pagbitbit niya sang pusil.

Bunga sang mga taktikal nga opensiba nga ini, nadugangan ang arsenal sang BHB sa rehiyon, napataas ang ila kahanasan sa koordinasyon, taktika kag teknika sa inaway, kag napauswag ang ikasarang nga magdugmok sang mga yunit sang Armed Forces of the Philippines (AFP) kag mga grupo nga paramilitar. Wala sang nadalahig nga sibilyan sa mga inaway nga ini.

Sa pihak nga bahin, nahuy-an ang 9th ID sang Philippine Army kag bilog nga AFP sa lubos nga kahambugan sini nga magdeklarar nga "maisip na lamang sa tudlo sang mga kamot" ang mga katapo sang BHB kag ang rebolusyonaryo nga kahublagan sa rehiyon "yara na sa huyog sang paghina kag pagbagsak."

AB

Pila ka leksyon sa ambus sa San Remigio, Antique

Daku nga kakibot sang isa ka iskwad sang 31st Division Reconnaissance Company (DRC) sang 3rd ID sang Philippine Army sang lambatan sila sang Bag-ong Hangaway sang Banwa (BHB) sa Barangay Bulan-Bulan, San Remigio, Antique sadtong hapon sang Abril 4, 2008.

Nasorpresa ang mga soldado bangud indi isa ka kinaandan nga *ambush site* ang lugar. Sa kamatuoran, sadtong aga lamang sang adlaw nga ina nag-agi pa ang bilog nga platoon sa karsada nga ini. Wala sila sang nakita nga makoberan sang mga gerilya. Bisan pa man, natabo ang wala nila ginalauman nga ambus. Tatlo ka tropa nila ang napatay kag napilasan ang duha pa. Nalagyo sa inaway ang iban pa nga mga soldado.

Nagmadinalag-on ang platoon sang mga Pulang hangaway sa idalom sang Napoleon Tumagtang Command sang BHB sa Southern Front sang Panay paagi sa maid-id nga pagplano, paggamit sang nagakaigo nga taktika kag suporta sang masa.

Pagplano, paghanda sang pwersa kag implementasyon sang taktikal nga opensiba. Natumod nga target sang opensiba sang platoon ang isa ka yunit sang 31st DRC. Madugay-dugay na ini nga nagao-perasyon sa kabukiran sang Iloilo kag Antique kag labaw nga ginakan-gil-aran sang pumuluyo. Gani indi mabudlay ang pagpanilag sa ila ruta sang operasyon kag mga aktibidad sa detatsment sini sa Barangay

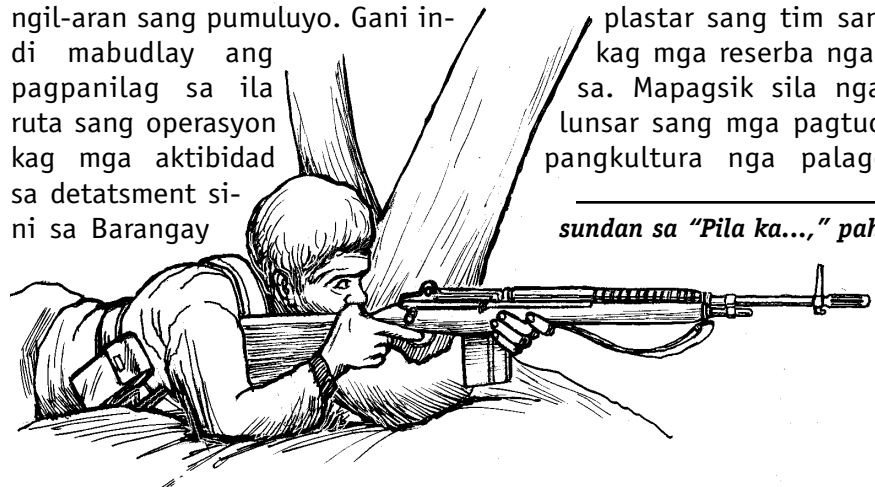
Aningalan. Nahibal-an nga nagahimo ini sang kontra-gerilya nga taktika para likawan nga mangin target sang BHB.

Base sa natipon nga mga kongkreto nga impormasyon, nahim-os sang kumand ang plano kag taktika: isa ka ambus gamit ang eksplosibo, dungan ang madasig nga pagmaniobra kag pagpalupok sa kaaway.

Kasunod sini, ginhandang sang kumand ang mga armas kag *command-detonated explosive* (CDX), ang mga personal nga gamit sang mga Pulang hangaway kag upisyal, mga bulong kag suplay nga pagkaon. Naghanda man sang madamo nga mga suyak bilang breyktru sa paggamit sang mga tumanduk nga armas batuk sa superyor nga pwersa sang kaaway.

Nagrebyu ang mga Pulang hangaway kag upisyal sa ila paghanas. Naghiwat sang *dry-run* sa pag-organisa sang platoon sa *blocking, assault* kag pagklining, pagplatar sang tim sang CDX kag mga reserba nga pwersa. Mapagsik sila nga naglunsar sang mga pagtuon kag pangkultura nga palaggwaon

sundan sa "Pila ka...", pahina 11

Pagkabangkarote sang General Motors kag Chrysler

Sa sulod lamang sang masobra isa ka bulan, duha ka higante nga korporasyon sa industriya sang kotse sa US ang nagsara sa bug-at sang ila mga utang, daku nga gasto sa produksyon, pagtibusok sang baligya kag pagkaputo. Patimaan ini sang kalalaon sang depresyon nga nagabunal subong sa kapitalistang ekonomya sang US kag bilog nga kalibutan.

Sining Hunyo 1, nagdeklarar sang pagkabangkarote ang General Motors Corporation (GM), pinaka-

daku nga prodyuser sang mga salakyan sa bilog nga kalibutan humalin 1931 tubtub 2008. Nauna na

nga nagdeklarar sang pagkabangkarote sadtong Abril 30 ang Chrysler LLC, ikatlo nga pinakadaku nga tagahimo sang mga salakyan sa US.

Ang GM nga may pagpanag-iya nga \$82.3 bilyon ang pinakadaku nga korporasyong industriyal kag ikaapat nga pinakadaku sa tanan nga kumpanya nga nabangkarote sa bilog nga kasaysayan sang US. Ang Chrysler nga may pagpanag-iya nga \$39.3 bilyon ang ikaduha nga pinakadaku nga korporasyong

"Pila ka..." halin sa pahina 10

para painiton ang mapang-away nga diwa sang mga hangaway kag determinasyon nila nga dag-on ang ginaatubang nga inaway.

Disiplina sa paghulag, elemento sang sorpresa. Para may mataas nga elemento sang sorpresa, ginpili sang kumand sang platun ang lugar sang ambus nga amo ang indi makaduluda sa kaaway bangud manubo ang mga kohon sa magtimbang nga bahin sang karsada. Wala sang makoberan diri ang BHB bangud permi nga ginahawan sang militar ang palibot sini. Kumpyansado, kon amo, ang mga suldado kon mag-agi sila diri. Mga tatlo ka kilometro ang layo sini sa detatsment nila sa Barangay Aningan.

Pumwesto ang masobra 30 Pulang hangaway sa lugar nga malayo sa *ambush site*. Pero likum nga pumususyon sa kilid sang karsada ang isa ka gamay nga tim sang CDX. Mabudlay taguon ang mga agi sang pwersa nga platun, pero nahimo nila ini sa mataas nga lebel sang disiplina sa paghulag kag suporta sang masa. Bangud diri, sustenido nila nga nabantayan ang

ila target sa sulod sang lima ka adlaw. Wala sila sang natuga nga aso, gahud ukon anuman nga palatandaan nga mangin talalupangdon sa kaaway ukon sa iban nga elemento nga nagaagi sa karsada.

Husto man ang pagtantya sang kumand sang platun nga indi magdugay magabalik sa kampo ang isa ka relatibo mahina nga pwersa sang kaaway nga nagahanda mag-operasyon.

Sadtong aga sang Abril 4 nagagi ang isa ka bilog nga platun sang 31st DRC. Ginpalampas nila ini. Pasado alas-5 sang hapon nakita nila nga nagapadulong ang isa ka iskward sini pabalik na sa ila detatsment sa Aningan.

Nagsugod ang lukpanay bangdang alas-5:45 sang hapon. Nasorpresa ang mga kaaway sang malukpan sila sang bomba halin sa nakatago nga tim sang CDX. Sa senyas sang paglupok sang eksplosibo, madasig kag dululungan nga nagmaniobra ang pangunahon nga pwersa kag yunit-pang-asolt sang hangaway sang banwa padulong sa karsada nga may 10 tubtub 15 metros ang layo. Nalagyo sa inaway ang iban pa nga mga suldado makaligad ang 15 minutos.

Nakaagaw ang mga Pulang ha-

ngaway sang duha ka ripleng M16, mas o menos 400 bala, mga magasin kag iban pa nga kagamitan militar. Sa bilog nga proseso sang inaway, nangin malahalang ang pagandar sang komunikasyon para sa maayo nga koordinasyon sang bilog nga pwersa nga nagamaniobra.

Daku man ang nangin papel sang eksplosibo para paralisahon ang kaaway. Nakabulig man ang ginpwesto nga mga suyak para mabudlayan sa pag-atras ang kaaway.

Ang pagkagat sang dulom nangin paborable sa pag-atras sang mga Pulang hangaway. Sa pihak nga bahin, nangin problema ini sa mga nagatabang nga kaaway. Masunod nga adlaw pa nila nakuha ang ila mga kaswalti.

Ginpakita sa ambus nga ini ang pagpauswag sang ikasarang nga maglunsar sang basehang taktikal nga opensiba sa panahon sang mabaskog nga pagpatuman sang kaaway sang ila Oplan Bantay Laya 2, kadungan sang pagtigayon man nila sang mga tikang para makalikaw sa ambus, reyd, isnayping kag harassment halin sa BHB.

AB

(Ginkuha sa isyu nga Marso 2009 sang **Daba-Daba**, rebolusyonaryong pahayagang masa sa Panay.)

industriyal nga napukan sa US kag ikapito nga pinakadaku sa tanan nga mga nabangkarote.

Antes magdeklarar sang pagkabangkarote, naglab-ot na sa \$176.4 bilyon ang utang sang GM. Naglab-ot na sa \$88 bilyon ang pagkaputo sang GM sining 2005-2008. Pila ka tuig na nga nagatibusok ang baligya sini nga nag-us-os sang 30% sadtong 2008. Halos wala na sang balor ang mga sapi sini antes ini dalayon nga kuhaon sa balaligyaan sining Hunyo. Sa katuyuan nga isalbar pa ang kumpanya, ginpautang ini sang gubyernong Obama sang \$4 bilyon sadtong katapusan sang 2008 kag dugang nga \$15.4 bilyon sining temprano nga bahin sang 2009. Pero kulang gihapon ini.

Luwas sa gubyerno sang US wala na sang handa magpautang pa diri. Sa kasugtanan para ideklarar nga bangkarote ang GM, nagtalana ang gubyernong Obama sang dugang nga \$33.3 bilyon nga pautang, kabaylo sang 60% kontrol sa "bag-o nga GM." Nagpautang man ang pungsodnon kag isa ka pangprubinsya nga gubyerno sa Canada kabaylo sang 12% nga pagpanagiya sa kumpanya. Magakadto ang 10% sang kumpanya sa iban pa nga ginpangutangan sini.

Sa kasugtanan nga ini, ang obremos sang GM ang pangunahon nga magasakripisyo. Pagkuha sa \$20 bilyon nga pondo pangpensyon kag sa ikaayong lawas, kabaylo sang paghatag sa ila unyon sang 17.5% nga sapi sang

Sobra nga kapasidad kag sobra nga produksyon sang kotse sa bilog nga kalibutan

Ang pagtumba sang General Motors (GM) kag Chrysler kag pagtibusok sa baligya kag kita sang madamo pa nga higante nga kumpanya nga nagahimo sang mga salakyan sa US kag sa bilog nga kalibutan patimaan sang kadalom sang krisis nga bunga sang pila ka dekada na nga sobrang produksyon sang mga kotse. Resulta ini sang sobrang produksyon kag labaw pa nga kapasidad para sa produksyon nga pila ka beses nga mas daku sa ikasarang sang merkado.

Tubtub sadtong katapusan sang dekada 1990, ang pangkalibutanon nga industriya sang kotse may kapasidad nga maghimo sang masobra 70 milyon nga kotse kada tuig. Pero sa bug-os nga dekada nga ina, ang aktwal nga tuigan nga produksyon nag-abot sa 41.36 milyon (sobra na sa kapasidad nga 28.64 milyon). Pag-abot sang 2008, ang tuigan nga kapasidad nag-abot na sa 94 milyon nga salakyan. Pero ang aktwal nga produksyon sa 52.94 milyon (sobra na sa kapasidad nga 41.06 milyon). Pero 14% sini ang indi mabaligya kag nabilin sa imbentaryo.

Wala maglapad ang balaligyaan nga pareho kadasig sa pagdako sang kapasidad sa produksyon. Ang subong nga baligya sang mga kotse sa bilog nga kalibutan ginatantya nga ara sa pinakamanubo nga lebel sini sa nakalipas nga 34 tuig. Sadtong 2008, ang kabilugan nga baligya nagtibusok sang masobra 11%—katumbas sang 3.5 milyon nga salakyan (sa ginatantya nga kabilugan nga baligya nga 45.7 milyon). Ginatantya nga labi pa nga magaus-os ang baligya sang mga salakyan sa US subong nga 2009 sa pinakamanubo nga lebel sining nagligad nga 30 tuig.

Bangud sa wala nagaandar ang madamo nga planta sini, obligado nga isara ukon untaton ang produksyon sa madamo nga pabrika sini. Sa US, nagaabot na sa 560,000 ukon 43.1% ang nabuhin sa ginaempleyo sang industriya sa kotse halin sadtong 2000. Maabot sa 200,000 pa ang madulaan sang trabaho sa ginatantya nga pagsara sang katunga sa 51 pabrika sang kotse sa mga maabot nga tuig.

AB

sweldo, luwas sa buhinan sang \$1.3 bilyon ang pondo para sa ila ikaayong lawas kag iban pa nga benepisyo.

Ginatantya nga 20,000 sa nabilin nga 62,000 mamumugon sang GM sa US ang pagasipaon tubtub sa katapusan sang tuig. Pagasipaon man ang 26,000 empleyado sini sa iban nga pungsod. Magalab-ot sa 100,000 mamumugon ang madulaan sang trabaho sa pagpasara

sang 2,400 *car dealers* (mga kakontra nga kumpanya nga nagabaligya sa merkado).

Nagsulod man sa kapares nga kasugtanan sa gubyernong Obama ang Chrysler kadungan sang pagdeklarar sini nga pagkabangkrap. Antes sini, nagtibusok sang 53% ang baligya sini kag naputo ini sang \$8 bilyon sadtong nagligad

sundan sa "GM..." pahina 13

ANG BAYAN Hunyo 7, 2009

Paghipos sang CHED sa *tuition fee increase*, ginkundenar sang Kabataan Party

KINUNDENA ni Rep. Raymond "Mong" Palatino sang Kabataan Party ang paghipos sang Commission on Higher Education (CHED) kaangot sa pagtaas sang matrikula kag iban pa nga balayran sa kolehiyo subong nga pagbukas sang klase.

Suno kay Palatino may report ang National Union of Students in the Philippines (NUSP) nga nagtaas sang matrikula ang mga kilala nga unibersidad kag kolehiyo sa pungsod. Halimbawa, naglab-ot sa 5% ang gintaas sang *miscellaneous fees* sa University of the East kag 6% sa Far Eastern University. Ginpataasan man sang 20% ang matrikula sa San Beda College (SBC) kag 15% sa Philippine School of Business and Arts. Sa Cebu Doctors University kag Northeastern Cebu Colleges, nagtaas ang matrikula sang 5-6%.

Sa University of Santo Tomas (UST) ginpataasan sang 7% ang matrikula sang mga estudyante nga ara sa ika-1 asta ika-3 nga lebel sa kolehiyo kag 8.52% sa mga ara sa

ika-4 nga lebel.

Dumoble ang tantos sang pagtaas sang matrikula sa bilog nga pungsod sa panahon sang rehimeng Arroyo, suno kay Palatino. Siling niya, nagtaas ang matrikula sa National Capital Region (NCR) sang 94.54% sa panahon nga ini, halin sa abereyds nga P439.59 pakadto sa abereyds nga P855.20 kada yunit.

Upod ni Palatino si Rep. Teddy Casiño sang Bayan Muna sa pagplastar sang HB 2440 nga nagapropener para pauntaton ang pagpataas sang mga balayran sang mga estudyante sa sulod sang tatlo ka tuig.

Samtang, ginalunsar man sang Kabataan Party ang "Kabataan Balik-Eskwela" subong nga pagbukas sang klase para magbaton sang

mga reklamo kag problema sang mga estudyante kaangot sang pagtaas sang matrikula kag iban pa nga mga isyu sang mga estudyante. Pila sa umpisa nga reklamo sang "Kabataan Balik-Eskwela" ang mga dugang nga balayran pareho sang sa Justice Cecilia Munoz-Palma High School nga magapanukot sang PTA nga P150 kada estudyante kag P470 sa Culiati High School; sa Quirino High School nga nagapanukot sang *workbook fee* nga P140 kada libro kag P100 naman sa Red Cross; sa New Era Public High School nga nagapanukot sang mga balayran nga nagalab-ot sa P400; kag sa University of The Philippines Integrated School kon sa diin ang mga balayran nga matrikula naglab-ot sa P4,432.

Ginaplano man sang Kabataan Party nga magplastar sang resolusyon sa Manobo nga Panalagan para imbestigahan kag pauntaton sang Department of Education (Dep-Ed) ang amo nga mga balayran. **AB**

"GM..." halin sa pahina 12

nga tuig. Daan nga nagaatubang ini sa \$6.9 bilyon nga utang sa dalagko nga bangko. Kabaylo sang \$8 bilyon nga dugang sa nauna nga \$4 bilyon nga pautang sang gubyrno sa kumpanya, magakadto sa gubyrno sang US ang 8% nga pagpanag-iya sang kumpanya. Ipaidealom naman sang gubyrno sang Canada ang 2% nga pagpanag-iya sang kumpanya kabaylo sang \$2.7 bilyong nga pautang.

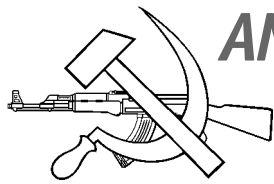
Kadungan sini, igabaligya sa Fiat Group sang Italy ang 20% sang kumpanya sa katuyuan nga isulod ang teknolohiya sini sa paghimo sang barato nga magagmay nga kotse. Mahimo magsaka sa 51% ang pagpanag-iya sang Fiat sa Chrysler kon mabay-

luhan sini ang kabilugan nga pondo nga ginsulod sang gubyrno sang US. Ginalauman nga haw-ason sang Fiat ang Chrysler pero ang problema nalakip man ang Fiat sa mga nagatingha nga kumpanya sa industriya sang kotse sa kalibutan.

Pareho sa GM, ang mga mamumugon ang pangunahon nga magasakripisyo sa pagkabangkarote sang Chrysler. Lakip sa kasugtanan sa pagkabangkrap sang kumpanya ang pagbuhin sang katunga sang sweldo kag mga benepisyo sang nabilin sa mga pwersa sa pagtrabaho sini. Pagabuhinan ang katunga sang \$10.6 bilyon nga madugay na nga utang sang Chrysler sa mga programa sa ikaayong lawas kag pangpensyon sa mga mamumugon. Ang nabilin pa nga katunga pagabayaran sa sulod

sang 15 pa ka tuig. Kabaylo sini, igahatag sa United Auto Workers ang 55% sang mga sapi sa bag-o nga Chrysler, bagay nga wala sang pulos bangud kon usisaon uyat sang gubyrno ang aktwal nga kontrol sa kumpanya. Labi nga madulaan ini sang pulos sa tion nga masaylo na sa Fiat ang mayorya nga pagpanag-iya kag desaysibo nga kontrol diri.

Sining nagligad nga duha ka tuig, 37,000 na nga mamumugon sini (37% sang kabug-usan) ang ginsipa sang Chrysler. Masobra 3,000 pa ang nakatalana nga kuhaon sa trabaho sa tuig nga ini. Pila ka pulo pa ka libo nga empleyado ang madulaan sang trabaho sa pagtaktak man sang kumpanya sa katunga sang mga *dealer* kag tagasuplay sini. **AB**

ANG**Bayan**

Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Edisyong Hiligaynon
Tuig XL No. 11
Hunyo 7, 2009
www.philippinerevolution.net

Editorial

Sikwayon ang *con-ass*!

Pukanon ang rehimeng US-Arroyo!

Ginalatag na sang mga gaway ni Gloria Arroyo sa Manubo nga Panalغان ang dalan para mapalawig ang pagginahum niya lampas sa 2010. Gamit ang wala hawid-hawid nga pagpwera sa oposisyon kag P20 milyon nga suhol sa porma sang dugang nga “pork barrel” para sa kada kongresista nga magaarubar sini, ratsada nga ginpatuman ang plano ni Arroyo.

Ginhingagaw antes magtungang gab-i sadtong Hunyo 2 ang pagpasa sang House Resolution 1109 (HR 1109) nga magatransporma sa Kongreso bilang *constituent assembly (con-ass)* para mabag-o sini ang konstitusyon sang gubyerno bisan wala ang Senado. Nauna na nga ginhatagan sang tig-P1 milyon ang mga gaway ni Arroyo sang magtingub ang mga nagahari nga partido Lakas kag Kampi kon sa di-in direkta niya ginpamunuan ang pagpinal sa ginahikot nila nga iskema. Baliskad ini sa permi ginapagguwa sang Malacañang nga wala sang anuman nga kahimuan si Arroyo sa halambalanon sang cha-cha kag con-ass.

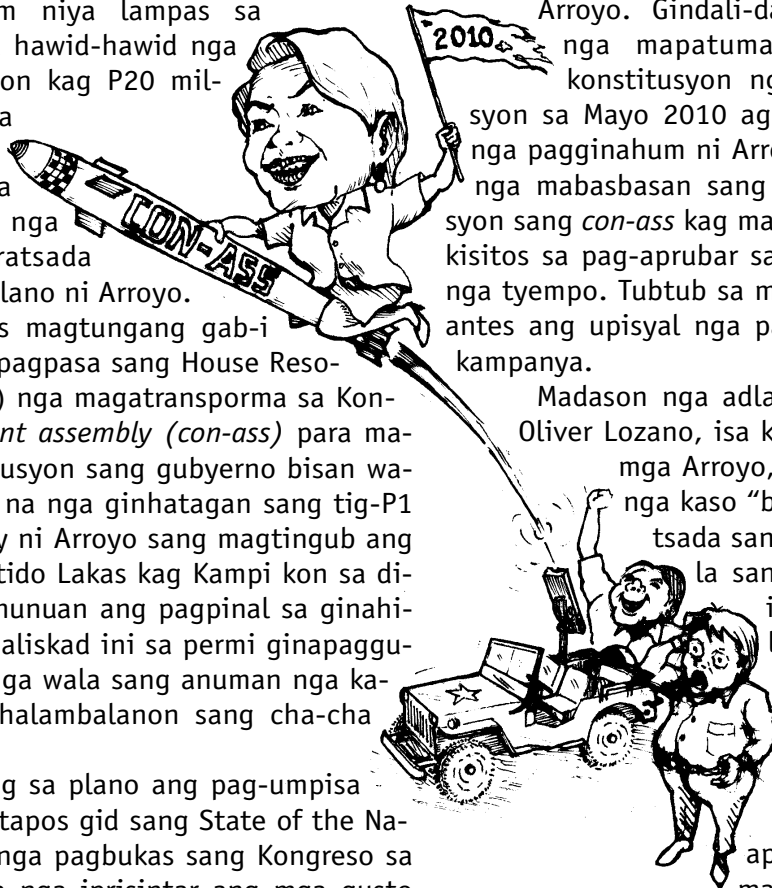
Kasunod nga tikang sa plano ang pag-umpisa na sang *con-ass* pagkatapos gid sang State of the Nation Address sa liwat nga pagbukas sang Kongreso sa Hulyo. Diri gilayon na nga iprisintar ang mga gusto nila nga pagbag-o sa konstitusyon, magsabat man ukon indi ang Senado sa ila imbitasyon.

Ara man sa plano ang pagprisintar sang ligalidad sang *con-ass* sa Korte Suprema, nga ginalauman man

nga magahatag sang basbas diri bangud daku nga mayorya na sang mga mahistrado sini ang ginnombrar ni Arroyo. Gindali-dali sang nagaharing hubon nga mapatuman ang mga pagbag-o sa konstitusyon nga indi maglampas sa eleksyon sa Mayo 2010 agud masiguro ang wala untat nga pagginahum ni Arroyo. Gani ginalagas man nila nga mabasbasan sang Korte Suprema ang ila bersyon sang *con-ass* kag mapatuman ang iban pa nga rekisitos sa pag-aprubar sang *cha-cha* sa labing madali nga tyempo. Tuhtub sa mahimo gusto nila ini matabo antes ang upisyal nga pagsugod sang panahon sang kampanya.

Madason nga adlaw gilayon nga nagpasaka si Oliver Lozano, isa ka bayaran nga abugado sang mga Arroyo, sang hungod nga ginpahina nga kaso “batuk” sa ginhimo nga pagratsada sang Manubo nga Panalغان. Wala sang duda nga padihot lamang ini sang mga amo niya sa Malacañang para gilayon man nga matalakay sang Korte Suprema ang halambalanon sang *con-ass* kag makadesisyon na ini pabor diri.

Ang ginalauman nga pag-apruba sang Korte Suprema magaserbi nga “ligal” nga basbas sa *con-ass* kag anuman nga igasulod sang mga gaway ni Arroyo nga mga pagbag-o sa konstitusyon. Pangunahon na diri ang pagkambyo sang sistema sang gubyerno halin presidensyal pakadto parlamentaryo

**Mga tampok
sa isyu nga ini...**

**Aktibistang Pilipino-
Amerikano, indukot**
PAHINA 4

**Kalamidad sa pagmina
sa ComVal**
PAHINA 6

**Ang pagkabangkarote
sg GM kag Chrysler**
PAHINA 11

Mga instruksyon sa paglilimbag

1. Ang **sinundang pahina**, na eksaktong kopya ng pahina 1 maliban sa mas mapusyaw ang *masthead* o *logo* ay para sa mga gumagamit ng *mimeo machine* o naglilimbag sa paraang *v-type*. Idinisenyo ito para hindi madaling makasira ng istensil.

2. Pag-*print* sa istensil:

- a) Sa *print dialog*, i-check ang **Print as image**
- b) Alisin ang *check* sa **Shrink oversized pages to paper size**
- k) I-click ang **Properties**
- d) I-click ang **Advanced**
- e) Tiyaking naka-set sa **100%** ang **Scaling**
- d) Ituloy ang pag-*print*

3. Hinihikayat ang mga kasama na ipaabot sa patnugutan ng *AB* ang anumang problema kaugnay ng paglilimbag sa pamamagitan ng *v-type*. Magpadala ng *email* sa angbayan@yahoo.com